

Missionspredikan hållen vid sv. missionsällsk:s årsfest 1868

Landgren, Lars,

73 Nbp Br. Missions-sällsk., Sv.

Teol.
Pred.
Sällsk.
(Ar)
0

Missions-Predikan,

hållen af Th. Doctorn L. Landgrén wid Swenska
Missions-Sällskapets Årsfest i Stockholms
Storkyrka d. 21 Sept. 1868.

Epistel: 1 Cor. 9: 16.

Ewangelii text: Matth. 28: 16—20.

Pf. 133: 1—4; 139; 328: 3; 123: 6; 124: 4.

Jag Kommer ihåg i dag mina synder. Så utropa-
de Pharaos Sverstemunskänk, när Egyptens wise fåfängt
påkallades att uttyda konungens drömmar. Han erinrade
sig då den dröm, han sjelf hade haft, när han satt i fängel-
se under konungens onåd. Och jemte drömmen kom han
ihåg, huru illa han hade lönat den ädle yngling, som tröstade
honom i hans bedröfwelse; det for en känsla af blygsel och
smärta genom hans själ, när han tänkte på, huru illa han
uppfyllt sin förbindelse mot den unge mannen, som så in-
nerligt och rörande bad honom: "tänk på mig, när dig wäl
går, och gör barmhertighet med mig, att du ingiswer Pha-
rao, att han tager mig af detta huset; ty jag är hemligen
bortstulen från mitt fädernesland, så hafwer jag ock iniet
ondt gjort, ätt de mig insatt hafwa." Och det war denna
samwetsföbräelse, som gaf sig lust i de af oss anförda or-
den: Jag Kommer ihåg i dag mina synder. 1 Mos.
41: 9. Det war icke af uppsätlig ondskå, som den förnäme
hofmannen hade förgätit sin pligt mot den ringe och olyck-
lige herdeynglingen från Canaan; men han war utan twif-
wel så berusad af sin egen återställda lycka af hofwets glans
och af omsorgen att grundlägga sin egen familjs storhet för

kommande tidehvarf, att en så obetydlig sak, som en oskyldig fånges lidande, alldeles hade fallit ur hans sinne. Och så fick den arme ynglingen det ena året efter det andra sucka efter friheten, till desß att Herren genom sina skickelser wäckte Öfwerstemunskänken till bestinning, och Joseph framdrogs ur fångellet för att upphöjas till den förste man näst konungen i ett af jordens mäktigaste riken. Men jag tycker mig redan höra den frågan, hwad har denna historiska berättelse från den gråa forntiden att skaffa med dagens missionsfest? Jo, sware wi, ganska mycket; ty den är skrifen till ett exempel för hwarje christligt folk. Det finnes intet fångelse, som är hemskare än fångenskapen under mörkrets afgrundsmagter. Och hwarje christligt folk har en gång tjenat de stumma afgudar, allt efter som de förförda woro — för att ej nämna, det flesta parten af de enskilda människor, som nu fröjdas af evangelii ljus och frihet, äfwen genomgått en lefnadsperiod af andeligt mörker. Månne de christna folken skola likna den Öfwerstemunskänken endast deri, att de alldeles glömma bort sina gamla medfångar och låta dem århundrade efter århundrade sitta qwar i afguderiets fångelse, eller månne det ej är tid, att wi, likasom denna Egyptiska hofman, ihågkomme våra synder, ihågkomme, huru hjertligt det är att låta våra bröder försmäktas i syndens och mörkrets sjettrar, medan wi sjelfwa berömmes of af vår bildning, vår christendom och vårt saliga hopp i Christo Jesu. Berömmes wi of af kärlekens religion, och hwem gör icke det i våra dagar, så låtom of bewisa, att vår kärlek icke bor blott i orden och på läpparne, utan äfwen i hjerta och i handling. Men låtom of framdrallt besinna, att werket icke är människors, utan Herrans, och att ingen kan utföra det, med mindre han beklädes med kraft af Högden. Låtom of dersföre bedja vår himmelske Fader, att han täcktes utgjuta sin heliga ande öfwer sin församling, göra of alla frivilliga till att werka hans werk, medan dagen är. Hör of Fader vår.

Text: Matty. 28: 16—20.

Vi se i den upplästa Texten, Herren Jesus i Gudomligt Majestät skrider fram i lärjungaskaran, och tillfägar dem: Går ut och lärer allt folk. Denna tillfägelse gäller icke blott Apostolarne. Den gäller den christna församlingen i sin helhet. Den är ensam tillräcklig att ådagalägga missionsverkets nödwändighet. Men flersaldiga särskilda orsaker föranledde Herren att gifwa denna befällning, och det är dessa orsaker, som wi på denna stund wilja betrakta, då wi gå att wisa:

Swilka bewefelsegrunder wi hafwa att arbeta för hednawerldens omwändelse.

1:o. Den nu lefwande hednawerlden är, menckligt att tala, icke wällande till det elände, hwari den är försunken. Jag säger, menckligt att tala, ty wi wete alla, att såsom menniskoslägtet är skapadt af ett blod, så hwilar inför Gud en gemensam ansvarighet öfwer hela slägtet för det allmänna förderf, som hwar och en af oss i sin mån genom sina synder bidragit att föröka. I denna höga och stränga mening må wisserligen öfwen det nuwarande hednasklägtet bära sin andel i den gemensamma skulden för det mörker och den andliga nöd, hwari det är försunket, men i samma höga mening äro öfwen wi, christna, i icke ringa mån en medwerkande orsak till de hedniska folkens förhärdelse i sin ondskä; ty det är de christna folkens många och gräsliga synder, som under tidehwarfwens lopp frambragt den öfwerthgelsen inom hednawerlden, att det icke ligger någon frälsande magt i christendomen, ester som många christna fört en om möjligt wildare lefnad, än sjelfwa hedningarne. Redan apostolarne singo på sin tid erfara, huruledes för ogudaktiga bröders skuld Jesu Christi namn wardt försmädat ibland hedningarne. Och huru genom de christnas laster och synder hedendomen i Mahomedanismens förnyade gestalt utbredde en kolswart natt öfwer nästan hela Asien, norra

Afrika och en del af Europa är äfwen nogfsamt bekant, äfwen som huruledes chrisina menniskor under de 3 sista århundradena genom bedrägeri, otukt, röfveri, menniskofjufnad, slafhandel och mord och blodsutgjutelse gjort chrisina namnet till en skräck och fasa bland många hednasfolk. Kan man wäl undra, om hedningarnes hjertan under sådana förhållanden alltmera tillslutit och förhärdat sig emot evangelium. Ligger ej den slutsatsen nära till hands för hedningarne: hwartill tjenar, att wi skulle tillegna oss den chrisina läran, när de chrisine sjelfwa öfvergå oss i all slags orättfärdighet. Och har ej christenheten en owilkorlig pligt att genom de mest storartade och kärleksfulla ansträngningar söka att skingra en sådan sorglig och på så beklagansvärdt sätt tillkommen förwillelse. Är det en fruktansvärd sanning, att det sällskap och den omgifning, hwari wi alla råka, på oss alla utöfwa ett mäktigt inflytande antingen att inöfwa vårt hjerta och våra känslor i ett chrisligt wäsen, eller att i alla fogningar upplösa och förderfwa karakter och sinnelag; gifwes det således i allmänhet för menniskan ingen större olycka än att ifrån barndomen råka i dåliga menniskors umgänge, så finnes wisserligen ingen sorgligare skickelse än den, att födas och uppfostras i hedendomens och afguderiets natt. Wi läse med warmaste deltagande om mannen, som föll i röfwarehänder och den barmhertige sammariten, som läkte hans sår, och ej sparade hwarken möda eller penningar för att få honom till helsan. Wi höre Herren tillropa oss i våra samweten: gack du och gör sammaledes. Men hwen är wäl fallen i röfwarehänder om icke den menniska, hwars andeliga och högre natur är intill sista gnistan af hedendomsörkets ande utplånad. Frukten icke för den, som kan döda kropppen, men frukten för honom, som kan förderfwa både kropp och själ i helfwetet! Vårt hjerta smälter af medlidande med den i fångelset försmäktande Josef. Och må Gud wäl bewara oss, att denna känsla någonsin skulle utsläckas i vårt hjerta.

Men hwad war wäl Josephs fängelse emot den ewiga kedja, hwarwid hedningen är fastsmidd i sitt slasweri under synden. Joseph omsvälades, och uppsköldades i sitt fängelse af Guds ljus genom hugswalaren, Sanningens ande, men i hedningens hjerta, der han löper som de wilda djuren i sina skogar, är det natt, en kolswart natt, som icke wet utaf någon morgon. Lätom oss ransaka oss sjelfwa, käre Bröder! I hafwen trons, I hafwen bildningens, I hafwen den gudomliga nådens alla skatter. Huru hafwen I blifwit delaktige af dessa häfwor? Somliga hafwa redan af gudfruktiga föräldrar blifwit burna till Jesus samt öfwerwakade och beskyddade under hela sin uppväxt. Andra hafwa måhända förspiltt sitt halfwa lif på mörkrets wäg, oaktadt all predikan, undervisning och förmaning, som ljuder till oss i skolor, i kyrkor, i böcker och skrifter ända från vår barndom. Betänken wäl, I alla, som hållen eder för att wara den gudomliga andens käril, hwad som wäl hade blifwit af eder, om denna hulda omwårdnad, om all denna undervisning, om alla dessa mäktiga wäckelserop hade uteblifwit, om eder wagga hade stått bland wildarne i Afrikas högländ, eller på söderhafwets undangömda bar. Är det wäl underligt, att de frommaste menniskor tillika äro de mest brinnande loffjungare af den gudomliga nåden, att de alla med en mun erkänna sig för fattiga arma syndare och att om wi till något godt beqwäme äro, så är det genom hans magt, som allt godt werkar i alla? Wär själ är undkommen såsom en fågel ur fågelfångarens snara. Är det wäl underligt, att Herren Jesus Kristus, som bättre än någon kände menniskohjertats hemligheter, i första rummet sökte upp publikaner och syndare, utropande: de friffe behöfwa icke läkare, utan de sjuka. Herrans ande är med mig, derföre hafwer Herren smort mig till att predika för de elände, att förbinda de förkrossade hjertan, till att predika de fångar förlossning och de bundna frihet. Trogen denna sin himmelska kärleksställelse, lät han icke ens

i korsfästelsens och lidandets bittra timma hänförs till wrede öfwer sina Judiska och hedniska mördare, utan med en af fullaste hjerta utgående medlidsamhet ropade han: Fader, förlåt dem, ty de weta icke hwad de göra. Ifrån denna höga synpunkt will Herren Jesus, att äfwen wi skola se ned på hednawerlden och fatta det omätliga kärleksbudet: Går ut och lärer allt folk och döper dem i Fadrens, Sönnens och den Heliga Andas namn.

2:o. Men denna Jesu Christi tillsägelse till sina lärjungar att gå ut i all werlden och döpa allt folk innebär icke blott ett vittnesbördom Jesu innerliga medlidande med hednawerldens elände — den gifwer äfwen de hedniska folkten en full rättighet till delaktighet i Jesu Christi evangelium och ett obestriddigt anspråk på de christna folkens hjälp. Jag är skyldig både Greker och barbarer, både wisa och owisa, säger den helige Paulus. Och på ett annat ställe: att jag förkunna evangelium, deraf må jag icke berömma mig; ty jag måste det göra, och ve mig, om jag icke förkunna evangelium. Måne denna pligt och skyldighet att predika evangelium ålåg Paulus ensam jemte de öfriga apostlar och evangelister. Eller åligger den icke den christna församlingen i sin helhet? War det endast i Antiochia som anden ropade till brödderne: skiljer mig ut desse brödderna till det werk, hwartill jag dem kallat hafwer, eller måne icke Guds ande ropar till alla församlingar ännu i dag: skiljer mig ut de män, som beqwämliga äro till det werk, hwar till jag hafwer kallat dem? Gäller icke ännu i dag Apostelens erinran: huru skola de åkalla den de icke hafwa trott på, och huru skola de tro honom, som de hafwa intet hört af. Och huru skola de höra utan predikare? Och huru skola de predika utan att de warda sända? Såsom skrifwet är: o, huru ljusliga äro deras fötter, som frid förkunna, deras, som godt förkunna.

Hafwa wi fått evangelii nåd för intet, så åligger det oss äfwen likasom den apostoliska menigheten att meddela den

för intet. Eller gifwes det någon hwila på lagrar för Guds församling, så länge nära tre sjerdedelar af hela människosläktet ännu ligger försvunnen i hedendomens natt. Hören I icke ännu det hjertskärande ropet ifrån hednalanden: Kommen hit öfwer och hjelpen oss! Wi läse icke längesedan, huruledes, sedan en missionsär i glöddande ordalag tolkat syndens förbannelse och den gudomliga nådens salighet, en af åhörarna med brustet hjerta utropade: Ack, hwarföre hafwen I icke långt förut kommit att underwisa oss här om. Det ligger en djup, en hemsk anklagelse i denna fråga, riktad till hela den christna werlden. Fäsfängt berömme wi oss af vår bildning, af vårt evangeliska ljus, af vår tillväxt i helgelse, om wi känslolöft gå förbi den man, som fallit i röfwarehänder, om wi lifasom den egyptiska munskänken förgåte den arme, som ännu ligger slagen i bosor i werldsfurstens fängelsehwal. Fäsfängt berömme wi oss af vår christeliga kärlek, om wi fråge med den hjertlösa Esau: Skall jag taga wara på min broder?

Och i sanning, hwad har wäl christna kyrkan att göra här på jorden, om den icke skall taga wara på arma fattiga syndare? Hwad har christna kyrkan att göra här på jorden annat, än att fullborda det werk, som Jesus Kristus grundlagt. Och är Jesus Kristus icke kommen i werlden i annan affigt, än att frälssa syndare, hwad har då christna församlingen annat att göra, än att genom predikan om den korsfäste göra allt folk delaktigt af denna frälsning, att med warm hand wårda och utskifta den nådeskatt, som han genom sin död förwårswat. Eller skall församlingen lifna den otrogne tjenaren, som nedgräfsde sitt pund och sade till sin herre: Jag wiste, att du är en sträng herre, som uppkär det du intet utsådde, och utkräfwer det du icke lade ut, dersföre hafwer jag nedgräft ditt pund.

Men nu emedan Kristus är död för alla människor utan undantag, och emedan han med det nya Testamentet i sitt blod gifwit syndernas förlåtelse, lif och salighet åt alla

människor, som emottaga dessa himmelska gäfwor, och emedan han insatt sin heliga församling till verkställare af detta sitt testamente, så äligger det äfwen henne att tillse, det gifwans kärleksfulla affigt, i och hwad på henne ankommer, warder uppfyllt. Går ut! går ut, säger han, och lärer allt folk! — Icke upptänder man ett ljus och ställer det under en skeppa. Nej, låter edert ljus lysa för människorna, att de måtte se edra goda gerningar och prisa eder fader, som är i himmelen. Så är det ock en gammal erfarenhet, att så fort Christi kyrka på alls war tänker uppå att uppfylla den himmelska tillägelsen att predika ewangelium för hela skapelsen, så är Herren icke heller fjeran med sina nådegäfwor, såsom profeten Joel säger: "Jag skall utgjuta min ande öfwer allt kött, och edra söner och döttrar skola profetera och edra yngsta skola se syner och edra äldsta skola drömma drömmar." I samma mån som Guds församling på alls war blifwer i behof af de höga gäfworne, så nedvändas de äfwen i rikligt mått ifrån himmelen. Här om någonsin befannas Jesu nådelöfte: "den som beder han får, den som söker han finner och den som klappar, honom warder upplåtet."

3:o. Ty Christi församlings egen inre frid och förnyelse i lif och kraft beror i icke ringa grad af arbetet för hednawerldens omwändelse.

Hwar och en, som läst den christna kyrkans historia, har sig bekant, huruledes wissa tidehwarf hafwa öfwerlödat af andeliga lifsrörelser, hwilka åter efterträdis af en mer eller mindre djup andelig försoffning. Det är också bekant, att de största andeliga lifsrörelserna äfwen tillfölje af människonaturens swaghet warit åtföljda af de djupaste strider och förändringar. Så har knappast någonsin en mäktigare wäckelse gått igenom den christna werlden än under den Lutheriska reformationens dagar. Det war en allmän jämsning i samwetena ifrån Medelhaswets i bibeln wälfända kuster upp till nordens isfjällar. Det war äfwen under dessa ande-

liga rörelser, som de många partier bildades, hwilla ännu sönderflita den christna kyrkan. Och under de följande wälfelseperioderna hafwa partierna icke minskats utan fastmera förökats. Wär omkring och täljer remmerna på Zions murar, ty de äro många. Och alla fiender till Guds rikes tillväxt kunna icke annat än glädja sig åt dessa twister. Ty all söndring är ju bewis på upplösning, förruttneelse, undergång och död. Är denna skadeglädje förhastad, eller ligger ännu i christenhetens sött förborgad en djup, en oändlig andemagt, som ännu en gång skall framträda och neder slå alla menfliga frankor och medelbalkar och sammanföra ännu en gång hela christenheten till en enda hjord under den enda herden? Wi twifla alldeles icke, att ju äfwen denna saliga dag en gång skall randas för hela christenheten, ehuru ingen af oss ännu kan uppgifwa medlet och sättet, hwarpå en sådan förwandling skall utföras. Wi måste alla följa wåra samwetens röst och hålla oss wid den uppfattning af sanningens ord, som wi efter innersta öfwerlygelse hålla för den rätta, men Herren i himmelen wet sin tid, då han skall öppna alla wilsefarandes ögon, och den gudemiliga sanningen skall framstråla med sådan styrka, att alla menniskofunder i dess ljus skola förblekna. Denna dag må wara närmare eller fjernare; det hör oss icke till att weta tid och stund. Men ett utomordentligt tillfälle har Gud öppnat för alla kyrkobekännelser att på missionsfältet förwärfwa och ingifwa ömsesidig aktning. Wanflig och twetydig är den berömmelse, som den ena sekten skördar genom att locka till sig redan troende christna af annan bekännelse, men när dessa kyrkopartier wid hwarandras sida draga ut emot den gamla hedendomen; när de i brinnande täflan med hwarandra och med ständig fara för lifwet tränga in bland ödemarkens wildar med fridens ewangelium, när de wid afgudafesterna och inwid de hedniska tempeldörrarne wåga sitt lif för att der plantera lammetis sana, då öfweröstas alla misshälligheter af kärlekens, beundrans och högaktningens mäktiga ande.

Och på den christna menighetens eget inwärtas lif wer-
 far uppträdandet på missionsfältet ungefär enahanda känslor,
 som wakna i en krigshärs bröst, när damhvirflarne stiga mot
 flihn och båda, att fienden nalkas i full slagordning. Det
 flyger en fosterlands kärlekens mäktiga eld igenom lederne, som
 upptänder och upplifwar äfwen den slobaste och segaste krigs-
 ren. Han känner en hänförelse, om hwilken han tillförene
 aldrig kunnat göra sig någon föreställning. Någonting så-
 dant, säger jag, genomtränger och lifwar äfwen alla Guds
 församlingar i samma mån som de draga upp i striden mot
 hedendomens mörka magter. Man brukar inwända, att wi
 hafwa hedningar nog inom vårt eget land, som framfbrallt
 äro berättigade till vårt deltagande och vår omsorg. Ja
 wäl, men för att uträtta någonting med hednaskarorna i
 vårt eget hemland, så fordras en mäktig uppväckelse, en
 lifsrörelse, som nedtränger i samhällets djup, uppskakar alla
 foswande syndare ur deras dödsdöwala. Och huru mäktigt
 hänförelsen för den yttre missionen bidrager att inom vårt
 hemland ärwägbringa sådan lifsrörelse, derom bär hwarje
 lands kyrka i våra dagar ett talande vittnessbörd. Här, om
 någonsin, gäller den gamla erfarenheten, att ju mer du delar med dig
 desto mera har du qwar.

Så hafwa wi nu i korthet antydt de förnämsta bewe-
 kelsegrunder för ett ingripande i missionsarbetet, nämligen:
 erinran om, huru hedningar på sitt sätt oförwälladt inkom-
 mit i mörkrets natt, huru Jesus genom det nya Testamen-
 tet i sitt blod äfwen insatt dem till arstagare till sitt lif
 och sin salighet, och huruledes arbetet för hedningarnes om-
 wändelse tillika är ett arbete för vår egen kyrkas återställel-
 se till ett warmare lif. Wår Herren i himmelen, såsom han
 lofwat, stadfästa ordet med efterföljande tecken och låta det
 nu och alltid blifwa ett utfäde till erwinnerligt lif både när
 och fjerran. Amen.

Bön.

Allgode Fader, som så älskade werlden, att du utgaf din Son för att öppna oss wägen till det ewiga lifwet! Barmhertige Frälsare, som genom ditt blod hafwer förwärfwat din församling! och du Heliga Ande, som af alla tungomål och land församlar folken i Jesu Christi tro endrätteligen! I ditt heliga och treeniga namn äro wi här församlade, för att i brinnande böner nedkalla din gudomliga omwårdnad icke blott öfwer oss sjelfwa och wår fattiga christenhet, utan äfwen öfwer den stora del af menniskoslägtet, som ännu ligger fången i hedendomens natt. Alla hafwa dina bud och tillsägelsor blifwit åtlydda. I långa århundraden har din kyrka långt ifrån att sjelf kunna förhjelpa hednasfolken till lif, sjelf nedsjunkit i syndasömnens natt. O att du wille låta himmelen remna, och du fore hit ned, att bergen för dig flyta måtte, att ditt namn måtte kunnigt warda ibland dina fiender, och hedningarne måtte böja knä i ditt heliga namn, att du måtte sökt warda af dem, som icke esterfrågade dig, att du måtte funnen warda af dem, som icke sökte dig! Förnya ännu en gång med din heliga anda din fallna församling och gör henne till en blank pil i ditt koger, gör henne hedningarne till ett ljus och till salighet allt intill werldens ände. Säden är mycken, men arbetarena äro få; sänd, o Herre Gud allsmächtig, arbetare i din säd. Wäpna dem med ordets tveeggade swärd, som går igenom, intill des det åtskiljer själ och ande, märg och ben, på det att alla de, som nu wandra på förtappelsens wäg, må känna det hellsamma stögn i deras samweten, som twingar dem att bortkastat sina falska gudar och fly till honom, som himmel och jord gjort hafwer, under lefwande wisschet, att intet namn är menniskorna gifwet under himmelen, i hwilket wi kunna saliga warda, än i Jesu Nazareni namn.

Yngst afven, o Herre Jesu, hos alla hemmavarande en
frivillig och brinnande ande, så att wi med förbön och un-
derstödd främja evangelii segerrika framgång, på det att ditt
heliga namn må prisas af alla folk, slägter och tungomål,
till dess hedningarnes fullhet inkommen är, och du antwardar
riket åt din himmelske fader. Amen.

Den för mig äro de som
med mig äro de som
hos mig äro de som
af mig äro de som
i mig äro de som
om mig äro de som
under mig äro de som
öfver mig äro de som
med mig äro de som
hos mig äro de som
af mig äro de som
i mig äro de som
om mig äro de som
under mig äro de som
öfver mig äro de som

Pris: 10 Bre.

Den för mig äro de som
med mig äro de som
hos mig äro de som
af mig äro de som
i mig äro de som
om mig äro de som
under mig äro de som
öfver mig äro de som
med mig äro de som
hos mig äro de som
af mig äro de som
i mig äro de som
om mig äro de som
under mig äro de som
öfver mig äro de som